Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2021–2022

36 082 Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2022 (Zesde incidentele suppletoire begroting inzake suppletieregeling cultuur, ventilatie in scholen en Nationaal Programma Onderwijs)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A Artikelgewijze toelichting bij het wetsvoorstel

Wetsartikelen 1 tot en met 3

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2022 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Aangezien alle besluiten in deze zesde Incidentele Suppletoire Begroting niet kunnen wachten tot de reguliere Eerste Suppletoire Begroting worden de middelen die benodigd zijn nu toegevoegd aan de OCW-begroting. De middelen worden nu overgeboekt zodat deze zo spoedig mogelijk kunnen worden uitgegeven voor bijvoorbeeld de suppletieregeling cultuur. Maar ook zodat richting de scholen kan worden gecommuniceerd wat de bedragen zijn waar zij op kunnen rekenen voor het schooljaar 2022/2023 in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs.

Normaliter wordt nieuw beleid pas in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. De uitvoering van de maatregelen die in deze zesde Incidentele Suppletoire Begroting zijn opgenomen kunnen echter niet wachten. Dit komt doordat er moet worden overgegaan tot het verplichten en uitgeven van bedragen en doordat scholen moeten weten waar zij aan toe zijn. Daarom zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Met het voorgaande wordt gehandeld conform artikel 2.27, tweede lid, van de Comptabiliteitswet. Voor de indiening van deze Incidentele Suppletoire Begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd per brief van 25 februari 2022 over Bijsturing NP Onderwijs: verdeling middelen en verlenging van de bestedingstermijn (Kamerstukken II, 2021/22, 35 925, nr. 155). De suppletieregeling is ook in eerdere brieven aan bod gekomen. De laatste

kst-36082-2
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2022

brief die over de verlenging van de suppletieregeling ging is op 31 januari 2022 verstuurd aan de Tweede Kamer over Vijfde specifieke steunpakket voor de culturele en creatieve sector (Kamerstukken II, 2021/22, 32 820 nr. 458). Tot slot is uw Kamer ook vooraf geïnformeerd per brief van 3 februari 2022 over Uitwerking aanpak verbetering ventilatie in scholen (Kamerstukken II, 2021/22, 31 293, nr. 609).

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Wetsartikel 2

De vaststelling van de begrotingsstaat geschiedt in duizenden euro's.

Wetsartikel 3

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van deze wet.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.H. Dijkgraaf

De Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,
A.D. Wiersma

B Begrotingstoelichting

1. Inhoudelijke toelichting

Dit onderdeel van de memorie van toelichting bestaat uit een inhoudelijk deel en een artikelsgewijs deel. Per beleidsartikel wordt een overzicht van de wijzigingen gegeven, inclusief toelichting. Daarbij worden mutaties groter of gelijk aan onderstaande staffel toegelicht:

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting in € miljoen)	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1.000	5	10
=> 1.000	10	20

Suppletieregeling cultuur

Met het samenstellen van de steunpakketten voor de culturele en creatieve sector is een suppletieregeling opgezet. Deze regeling biedt een compensatie voor producenten en organisatoren van concerten en/of voorstellingen die te maken kregen met geleden verlies door covid-19-maatregelen bij concerten en voorstellingen. Binnen deze regeling is voor professionele podiumkunst activiteiten een compensatie voorzien tot 85% van verloren kaartverkoop inkomsten minus de wel ontvangen kaartverkoop. Op deze regeling is overtekend, waardoor er extra middelen benodigd zijn om iedereen te kunnen compenseren. Het betreft € 41,7 miljoen. Deze middelen worden via deze Incidentele Suppletoire Begroting toegevoegd aan de OCW-begroting.

Ventilatie in scholen

Voor optimale leerprestaties is het belangrijk dat scholen zo verantwoordelijk mogelijk fysiek onderwijs kunnen blijven organiseren. Goede luchtkwaliteit maakt hier onderdeel van uit, om het risico op covid-19 besmettingen te verkleinen. Daarnaast dient onderwijspersoneel les te geven onder goede arbeidsomstandigheden, goede luchtkwaliteit is hierbij van groot belang. Via de begroting van BZK liep reeds de specifieke uitkering ventilatie in scholen voor gemeenten (SUViS-regeling), waarmee het Rijk een bijdrage levert om de ventilatie op orde te krijgen. Deze specifieke uitkering is bedoeld om het binnenklimaat en daarmee de ventilatie van bestaande schoolgebouwen te verbeteren en loopt tot en met 30 april 2022. Momenteel wordt een nieuwe maatwerkoplossing uitgewerkt. Via deze Incidentele Suppletoire Begroting wordt in totaal € 140,0 miljoen overgeheveld van de Aanvullende Post naar de OCW-begroting ten behoeve van de maatwerkoplossing.

Nationaal Programma Onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs (NP Onderwijs) beoogt via een tijdelijke investering in het onderwijs corona-gerelateerde leervertragingen, zowel cognitief als sociaal-emotioneel, aan te pakken. Via deze Incidentele Suppletoire Begroting wordt het tweede deel, wat nog op de Aanvullende Post stond voor het NP Onderwijs, overgeheveld naar de OCW-begroting. Het betreft in totaal ruim € 700,0 miljoen. Daarnaast wordt de in totaal € 1,2 miljard die op Artikel 91 (nog onverdeeld) stond op de juiste plekken in de OCW-begroting gezet. In totaal wordt er ongeveer € 1,9 miljard toegevoegd aan (hoofdzakelijk) de aanvullende

bekostiging op Artikel 1 (primair onderwijs) en Artikel 3 (voortgezet onderwijs). Bij de start van het NP Onderwijs is aangegeven dat het de bedoeling is dat scholen de extra middelen besteden in de schooljaren 2021/2022 en 2022/2023. Per brief van 25 februari 2022 over Bijsturing NP Onderwijs: verdeling middelen en verlenging van de bestedingstermijn (Kamerstukken 2021/2022, 35 925, nr. 155) is aangegeven dat scholen de middelen die zij ontvangen voor schooljaar 2022/2023 ook in schooljaar 2023/2024 en in schooljaar 2024/2025 kunnen besteden aan de interventies van de menukaart. Daarom zijn er middelen naar 2023 tot en met 2025 geschoven, zodat de ondersteuning aan scholen en de monitoring gedurende de gehele looptijd van het NP Onderwijs in stand kan worden gehouden.

2. Budgettaire consequenties beleidsartikelen

Beleidsartikel 1

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2022 (incl. NvW, amendementen en ISB)	Mutaties 6e Incidentele Suppletoire Begroting	Stand na 6e Incidentele Suppletoire Begroting	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	**13.097.404**	**1.068.429**	**14.165.833**	**30.000**	**4.535**	**3.905**	**0**
Totale uitgaven	**14.010.291**	**447.430**	**14.457.721**	**650.999**	**4.535**	**3.905**	**0**
waarvan juridisch verplicht (%)	99,89%						
Bekostiging	**13.153.913**	**349.617**	**13.503.530**	**617.493**	**0**	**0**	**0**
Bekostiging po-instellingen	11.988.547		11.988.547				
Bekostiging Caribisch Nederland	22.346	3.151	25.497				
Prestatiebox	0		0				
Aanvullende bekostiging	155.536		155.536				
Aanpak lerarentekort G5	30.696		30.696				
Aanvullende bekostiging NP Onderwijs	956.788	346.466	1.303.254	617.493			
Subsidies (regelingen)	**114.755**	**0**	**114.755**	**3.506**	**0**	**0**	**0**
Onderwijsvoorziening jonggehandicapten	23.724		23.724				
Nederlands onderwijs buitenland	13.489		13.489				
Humanistisch vormend en godsdienstonderwijs	15.008		15.008				
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	0		0				
Extra hulp voor de klas	0		0				
Overige subsidies	62.534		62.534	3.506			
Opdrachten	**63.461**	**– 12.187**	**51.274**	**0**	**4.535**	**3.905**	**0**
Opdrachten	34.218	– 12.187	22.031		4.535	3.905	
Zelftesten	29.243		29.243				
Bijdrage aan agentschappen	**32.246**	**0**	**32.246**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dienst Uitvoering Onderwijs	32.246		32.246				
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**7.260**	**0**	**7.260**	**0**	**0**	**0**	**0**
Stichting Vervangingsfonds en Particpatiefonds	4.702		4.702				
UWV	2.558		2.558				
Bijdrage aan medeoverheden	**638.503**	**110.000**	**748.503**	**30.000**	**0**	**0**	**0**
Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	521.212		521.212				
Caribisch Nederland	20.394		20.394				
Scholenprogramma Groningen	3.000		3.000				
Nationaal Programma Onderwijs	93.897		93.897				
Ventilatie in scholen	0	110.000	110.000	30.000			
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	**153**	**0**	**153**	**0**	**0**	**0**	**0**
Brede scholen	0		0				
BES(t)4kids	153		153				
Ontvangsten	**9.308**	**0**	**9.308**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Het financieel instrument bekostiging wordt in 2022 verhoogd met € 349,6 miljoen en in 2023 met € 617,5 miljoen. Het betreft hier de middelen voor de aanvullende bekostiging op het NP Onderwijs. Het instrument bijdrage aan medeoverheden wordt in 2022 verhoogd met € 110,0 miljoen en in 2023 met € 30,0 miljoen. Dit betreft de middelen

voor de specifieke uitkering ventilatie in scholen. Op het instrument opdrachten worden middelen doorgeschoven naar latere jaren, zodat de ondersteuning aan scholen en de monitoring gedurende de gehele looptijd van het NP Onderwijs in stand kan worden gehouden.

Beleidsartikel 3

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2022 (incl. NvW, amendementen en ISB)	Mutaties 6e Incidentele Suppletoire Begroting	Stand na 6e Incidentele Suppletoire Begroting	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	**9.244.248**	**928.129**	**10.172.377**	**0**	**2.438**	**2.769**	**0**
Totale uitgaven	**9.815.031**	**349.921**	**10.164.952**	**578.208**	**2.438**	**2.769**	**0**
waarvan juridisch verplicht (%)	99,0%						
Bekostiging	**9.315.303**	**352.981**	**9.668.284**	**578.208**	**0**	**0**	**0**
Bekostiging vo-instellingen	8.895.477		8.895.477				
Resultaatafhankelijke bekostiging vsv aan vo-instellingen	18.057		18.057				
Bekostiging Caribisch Nederland	17.336	3.975	21.311				
Prestatiebox	0		0				
Aanvullende regeling strategisch personeels-beleid, begeleiding starters en thuiszitters	109.931		109.931				
Aanvullende regelingen leerlingendaling	4.540		4.540				
Aanvullende bekostiging Nationaal Programma Onderwijs	269.962	349.006	618.968	578.208			
Subsidies (regelingen)	**210.679**	**0**	**210.679**	**0**	**0**	**0**	**0**
Stichting Kennisnet (basissubsidie) po, vo, mbo	19.755		19.755				
Pilots lente- en zomerscholen vo	9.000		9.000				
Nieuwe leerweg	9.825		9.825				
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	0		0				
Extra hulp voor de klas	0		0				
Regeling brede brugklas	102.000		102.000				
Overige subsidies	70.099		70.099				
Opdrachten	**115.945**	**– 3.060**	**112.885**	**0**	**2.438**	**2.769**	**0**
Opdrachten	22.080	– 3.060	19.020		2.438	2.769	
Zelftesten	93865		93.865				
Bijdrage aan agentschappen	**65.086**	**0**	**65.086**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dienst Uitvoering Onderwijs	65.086		65.086				
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**47.700**	**0**	**47.700**	**0**	**0**	**0**	**0**
College voor Toetsen en Examens	4.767		4.767				
SLOA: onderwijs ondersteunende instellingen	42.933		42.933				
Bijdrage aan medeoverheden	**60.032**	**0**	**60.032**	**0**	**0**	**0**	**0**
Nationaal Programma Onderwijs	60.032		60.032				
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	**286**	**0**	**286**	**0**	**0**	**0**	**0**
GRAZ (ECML) en PISA	286		286				
Ontvangsten	**7.391**	**0**	**7.391**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Het financieel instrument bekostiging wordt in 2022 verhoogd met € 353,0 miljoen en in 2023 met ruim € 578,2 miljoen. Het betreft hier de middelen voor de aanvullende bekostiging op het Nationaal Programma Onderwijs. Op het instrument opdrachten worden middelen doorgeschoven naar latere jaren, zodat de ondersteuning aan scholen en de monitoring gedurende de gehele looptijd van het NP Onderwijs in stand kan worden gehouden.

Beleidsartikel 14

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2022 (incl. NvW, amendementen en ISB)	Mutaties 6e Incidentele Suppletoire Begroting	Stand na 6e Incidentele Suppletoire Begroting	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	**743.166**	**41.742**	**784.908**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale uitgaven	**1.409.837**	**41.742**	**1.451.579**	**0**	**0**	**0**	**0**
waarvan juridisch verplicht (%)	82,7%						
Bekostiging	**1.002.323**	**0**	**1.002.323**	**0**	**0**	**0**	**0**
Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse instellingen	242.967		242.967				
Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse fondsen	272.701		272.701				
Museale instellingen met een wettelijke taak	247.611		247.611				
Stelseltaken openbare bibliotheekvoorzieningen	24.092		24.092				
Digitale openbare bibliotheek	18.368		18.368				
Bibliotheekvoorziening leesgehandicapten	12.537		12.537				
Monumentenzorg	148.583		148.583				
Archieven incl. Regionale Historische Centra	29.650		29.650				
Flankerend beleid huisvesting	5.813		5.813				
Cultuureducatie met Kwaliteit	1		1				
Subsidies (regelingen)	**165.703**	**41.742**	**207.445**	**0**	**0**	**0**	**0**
Verbreden inzet cultuur	9.331		9.331				
Internationaal cultuurbeleid (incl. HGIS)	8.356		8.356				
Programma leesbevordering	3.967		3.967				
Creatieve Industrie	1.728		1.728				
Specifiek cultuurbeleid	139.909	41.742	181.651				
Subsidies Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	2.412		2.412				
Opdrachten	**194.416**	**0**	**194.416**	**0**	**0**	**0**	**0**
Beleidsonderzoek, evaluaties en kennisbasis	2.068		2.068				
Monumentenzorg	0		0				
Archeologie	0		0				
Erfgoed en fysieke leefomgeving	0		0				
Opdrachten Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	10.024		10.024				
Overige opdrachten	182.324		182.324				
Bijdragen aan agentschappen	**44.438**	**0**	**44.438**	**0**	**0**	**0**	**0**
Nationaal Archief	44.438		44.438				
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	**2.957**	**0**	**2.957**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ontvangsten	**47.043**	**0**	**47.043**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Het financieel instrument Subsidies(regelingen) wordt in 2022 incidenteel met € 41,7 miljoen verhoogd. Dit betreft de middelen voor de suppletieregeling.

Artikel 91

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 91 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2022 (incl. NvW, amendementen en ISB)	Mutaties 6e Incidentele Suppletoire Begroting	Stand na 6e Incidentele Suppletoire Begroting	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	**585.126**	**– 585.126**	**0**	**– 614.383**	**0**	**0**	**0**
Uitgaven	**585.126**	**– 585.126**	**0**	**– 614.383**	**0**	**0**	**0**
Loonbijstelling	0	0	0	0	0	0	0
waarvan programma	0	0	0	0	0	0	0
waarvan apparaat	0	0	0	0	0	0	0
Prijsbijstelling	0	0	0	0	0	0	0
waarvan programma	0	0	0	0	0	0	0
waarvan apparaat	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	585.126	– 585.126	0	– 614.383	0	0	0
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

De middelen die op de post onvoorzien stonden gereserveerd voor het NP Onderwijs worden voor zowel 2022 als 2023 geheel afgeboekt. Deze zijn overgeheveld naar Artikel 1 en 3.

Artikel 95

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 95 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2022 (incl. NvW, amendementen en ISB)	Mutaties 6e Incidentele Suppletoire Begroting	Stand na 6e Incidentele Suppletoire Begroting	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	**276.492**	**– 400**	**276.092**	**0**	**1.000**	**1.000**	**0**
Uitgaven	**278.242**	**– 400**	**277.842**	**0**	**1.000**	**1.000**	**0**
Personele uitgaven	**218.059**	**– 400**	**217.659**	**0**	**1.000**	**1.000**	**0**
waarvan eigen personeel	207.778	– 400	207.378		1.000	1.000	
waarvan externe inhuur	6.029		6.029				
waarvan overige personele uitgaven	4.252		4.252				
Materiële uitgaven	**60.183**	**0**	**60.183**	**0**	**0**	**0**	**0**
waarvan ICT	10.170		10.170				
waarvan bijdrage aan SSO's	21.155		21.155				
waarvan overige materiële uitgaven	28.858		28.858				
Begrotingsreserve schatkistbankieren	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ontvangsten	**567**	**0**	**567**	**0**	**0**	**0**	**0**